

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

108. Pagorum duor. conuer. prope Pechinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

caput & signifer dedecoris impatientia, prope cerebro motus, sarcien-
 dae famae vulgavit apologicum, opus styli sublimis, sed insulis con-
 fertum purgationibus, quo scribi nihil poterat in Manuelem Diaz in-
 iuriosius, sed maluit tacitus hæc pati Manuël quam viuis reprehen-
 sione, Siuzaio omnes concitare; ipsos quin etiam a quibus in tantum
 contactus fuerat discrimen vitæ comiter, & honorifice obseruando,
 sibi amicitia deuinxit vel amicitia simulatione, qua, rerum nostrarum
 ignorantia errorem excusabant, multoque piurimum conciliasset sibi be-
 neuolentiam, nisi ex primoribus Mandarinis didicisset prætare ad no-
 stram, & Christianæ legis existimationem Siuzaio habere aduersarios
 quam amicos, sed eisdem tantæ auctores perfidiae impios tam claris
 Deus & acerbis persecutus est plagis vt circumferretur vrbe rota, cœ-
 li Dominum illatas Ministris suis iniurias vlisci. Duo siquidem illi quo-
 rum vnus de stirpe regia, instigatores Siuzaio, breui extincti sunt;
 duo item ex tribus lycophantis declamatoribus mortui, qui modis om-
 nibus verabant legem Dei cœli tradi popello & proleteris, ille denique
 Literatus qui Siuzaio in Patres calumniae libello supplici concin-
 nanda præcipuum operam dederat, prope Mendicus ex diuite factus est,
 & toto quo contra infosites abusus erat ingenio eguit, vt victum sibi in
 diem quæteret, Dei beneficium fuit ne prius Riccium hi casus affice-
 rent, quam secundus illorum exitus ad secundos accedens rei Christianæ
 in aula progressus, labores ipsius vbertim solaretur. Paucis enim
 Pechino Leucis P. Iacobus Pantoia, & F. Antonius Leitanus Sinensis,
 duobus in pagis, duabus Ecclesiis initia dedere, quæ prouentu quidem,
 non statim creuere nisi parco; postmodum verò indigenæ Ethnici, Neo-
 phytorum probitate, & inexpectatis nouæ vitæ exemplis expugnati,
 misere supplices ad Riccium literas vt legis Doctorem ab eo acciperent,
 cuius obseruatio efficiebat sanctos. Eo Galpar Ferreira & F. Antonius
 Leitanus se conferunt cum pueris tribus scite exercitis ad docendæ fi-
 dei rudimenta; profectis iis, & ad omnium Sanctorum iam accedenti-
 bus (nam vni pagorum a Sanctis omnibus; alteri à S. Clemente nomen
 inuiderant quod iis anni diebus illuc deuenissent) en tibi obuiam turba
 ingens ductore Christiano, volens Patrem apud se audire, & amica vi-
 misticque precibus in pagum suum desistere; promissum illis quod
 essent, mox vt oppidanis omnium Sanctorum quod promiserat
 exsoluisset; iamque iidem oppidani turmatim processerant, viri, pueri,
 quod mirum, anus, vt cum deducerent, voluntate nunc vero Deo, si-
 mulachris antea mancipati, ex quibus ingentem acervum struxerant
 quem igni subiecto coram Saluatoris imagine concremarent; grandæ-
 uas anus Ferreira; viros Antonius; pueri iuuenes instituebant, & puel-
 las quibus domo exire non licebat; distributi sunt familiis singulis li-
 belli Doctrinæ Christianæ quæ tantâ animi applicatione commenda-
 batur memoriæ, sermonibus terebatur, & recitabatur à pueris, vt eam
 Ethnici discerent vel inuiti, horum tamen vix vllus in sua hæsisset cæ-
 citate,

108.
 Pagorum
 duos con-
 uerit prope
 Pechinum.

citare, nisi Ministros idolorum, decessione suorum quotidiana macrescentes, auaritia stimulassent ad interpellandum libello iudicem quo legem proferebant nouas omnes doctrinas proscibentem à Pechinensium ditione; sed horum quoque ingratis inde tam grauidi lecti sunt ammarum manipuli vt ferendo non esset, F. Antonij valetudo. Exculis nihilominus alia oppida biuulstri spatio, fructu pro obstaculis aduertitium, minori aut inaiori. Relicta vbiq; Christianè viuendi documta; vnus è multis virtute præstans, & auctoritate, vbiq; ceteris præfectus, qui Patres de ægrotis, cathecumenis, & dissolutè agentibus fieret certiores, vt ad opem ferendam festinarent.

10.
Ricci Geog.
tab. Regi of-
ferat, quo
fructu.

Dum hæc foris geruntur Pechini contigit vt præter omnem expectationem Regi exhiberetur Geographica Ricci tabula, Lingozuoni Mandarinum olim studio & sumptu edita; cumque hæctenus pridem auctori eiusdem extarent plurima, nemo sat Regi acceptum confidebat fore, si spectaret Sinas exiguo concludi spatio, quos suis cum Mathematicis crediderat, orbe vix toto angustius porrigi. Nam & multi Sinarum conspiciant hoc ipsum infectis oculis; cum Eunuchus ex aula intimis, aut simplicior ceteris aut animosior ausus est eam Regi tabulam offerre, multis retrò annis Pechini excusam, foliorum sex amplitudine, quorum vnumquodque brachio vno latum, duobus longum, ita proximo notebatur, vt simul explicata orbem repræsentarent vniuersum. Et plane contra quam tot annos extimuerant Eunuchi, & aula Mandarinum maiorem in modum ea Regi tabula placuit; nec ægrè agnoscere vult esse se orbis totius Monarcham non esse; nec suspicatus est fabulas à peregrino concinnatas, quas cernebat arte, ratione & dispari partitionum terrestrium, cum cælestibus consensu, ante oculos probari; Regna præterea, & vrbes, montes, & flumina, & suis cum insulis maris signabantur, nominabantur, & explicabantur idiomate Sinensi cum Geographiæ totius summis principiis, quæ vbi Rex sua cum incredibili iustrasset voluptate, mandauit Riccio cuius in tabula nomen auctoris notauerat, vt sibi exempla illius duodecim imprimi serico curaret, quæ filio Principi, vni ex Reginis, & ornando palatio destinabat; verum Pechinensium Typorum cum alter casu fractus, alter esset penes Lingozuonum tunc longè absentem, recepit Riccius intra mensem, aliam se Regi edituram multò ampliorem; Rex eius aut sumptui aut labori parcens, eam ipsam à suis sculptoribus iussam Typo-
ciali exemplis innumeris, toto regno dispersit. Hinc noua Riccio summa sublimioris incrementa, & gratulationes Mandarinorum Principum, quibus summum bonorum erat Regis approbationem meruisse, quam se vnà promeritos putabant cum Riccio, cuius nomen, & decora suis in Geographiceam tabulam proceris, & elogiis ornatant. Gaudet in Sina, & Deo gratias agebat Riccius, quod hæc denique in eius honorem omnia venirent, de quo & eius Ecclesiæ toto orbe diffusa maiestate, multa descriptionibus locorum intersererat quæ alio
dno